

ÁLLAMI TISZTVISELŐK LAPJA

PÉNZÜGYI, JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI SZAKLAP

az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete, valamint a Köztisztviselők Nyugdíjpótló és Segélyző Egyesületének
HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
(Budapest, VII., Alsó-erdősor 3. sz. II. em. 17.)

Megjelen minden hó 10-én, 20-án és
a hó utolsó napján.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.

Felemelt lakpénz és az adóteher.

A mily általános örömet okozott a pénzügy-minister urnak ama nagyjelentőségű előterjesztése, mely az állami tisztviselők lakpénzeinek 1908. évi november 1-től való felemelését javasolja, annyira lehangolólag hatott az a körülmény, hogy a felemelt lakpénzek mellett az új adótörvényjavaslat dispositiói szerint az állami tisztviselők adóterhe jelentékenyen emelkedni fog. Országos Egyesületünk társelnöke, *Benedek Sándor*, kinek éber figyelmét az e részről fenyegető veszély nem kerülte ki, e tárgyban egy javaslatot dolgozott ki, melyet a múlt héten adott át a pénzügy-ministerium vezetésével megbízott ministerelnök urnak. Hiszszük, hogy ezen idejében jött közbelépésnek meg lesz a kívánt hatása, mert hiszen az új adójavaslatok indokaiban többszörösen hangsúlyozva van, hogy a lakpénzeknek az adóalapba bevonása által az állami tisztviselők adóterhének felemelése nem céloztatik. Társelnökünk előterjesztése a következő:

«A képviselőház elé terjesztett adóreform-javaslatok szerint az állami tisztviselőkre, mint adóalanyokra több adóteher nem hárul, sőt azok bizonyos teherkönynyítésben részesülnek. E célt szolgálják a jövedelemadóról szóló törvényjavaslat 24. és 66. §§-aiban megállapított adótételek s a 20. §. utolsóelőtti bekezdésének amaz intézkedése, mely szerint a VI—XI. fizetési osztályokba sorozott állami alkalmazottak lakbére mindig a negyedik lakpénzosztály szerint veendő számításba.

Nagyméltóságod bölcs elhatározása és kezdeményezése folytán azonban a folyó évi november hó 1-től kezdve az állami tisztviselők magasabb lakpénzeket kapnak, s a lakpénzek az államvasuti alkalmazottak részére az 1907. évi L. t.-cikk 1. §-ához *A)* alatt csatolt mellékletben kitüntetett méretek szerint járnak.

A jövedelemadóról szóló törvény 24. és 66., illetve 20. §§-ai azonban a mai lakpénzek számbavételével lettek megállapítva s az 1893. évi IV. t.-c. 1. §-ához csatolt *B)* mellékletben foglalt negyedik lakpénzosztály, melyre a 20. §. utolsóelőtti bekezdése alapítva

van, a folyó évi november hó 1-től kezdve hatályát veszti. Szükséges tehát, hogy ez a bekezdés újból szövegeztessék, illetve akként egészítettessék ki, hogy *az állami tisztviselők adóterhe a magasabb lakbérek mellett se emelkedjék*. Szükséges ez annyival inkább, mert az *A)* alatt tisztelettel csatolt kiszámítás szerint a mai fizetés és az államvasuti lakpénzek összeadása alapján kiszámított adóteher az eddigi adóterhet lényegesen meghaladja. Például: a jövedelemadóról szóló törvényjavaslat indokolásához csatolt 1. számú melléklet szerint az első fizetési fokozatban levő ministeri tanácsos adóterhe 80 koronával kevesebb lesz, ha azonban lakpénze 2000 koronáról 2500 koronára felemeltetik, az adóteher 125 koronával emelkedik, tehát az 500 korona lakbértöbblet az V. fizetési osztályban 205 korona adóemelkedéssel jár s így a tényleges javulás nem lesz 500, hanem csak 295 korona. Ez az adóteher az adókulcsban levő progressivitás folytán még növekedik akkor, ha az illetőnek más jövedelmei is vannak s így a lakpénzfelemelés célzatát az emelkedő adóteher nagy részben meghiusítaná.

Az itt *B)* alatt csatolt kimutatás szerint, a Nagyméltóságod által javasolt budapesti felemelt lakpénzek 50 százalékát véve adóalapul, körülbelül azt az eredményt érjük el, a mit a törvényjavaslat 20. §-ának utolsóelőtti bekezdése biztosítani óhajtott, t. i. az adóteherben nem áll be lényeges változás, a mennyiben az egy évi adókülönbözlet 12 korona 10 fillér emelkedés és 97 korona apadás között váltakozik.

Mint hogy Nagyméltóságod kifejezett célja az, hogy az állami alkalmazottak adóterhe ne emeltessék, azt a tiszteletteljes kérést vagyok bátor előterjeszteni, hogy a többször idézett 20. §-ba méltóztassék azt a kiegészítő intézkedést felvenni, mely szerint *1908. évi november 1-től, tehát a lakpénzek felemelése után, a budapesti lakpénzek 50 százalékánál magasabb összeg az adóalap megállapításánál számításba nem vehető*. Ez esetben a törvényjavaslat mai dispositiói jóformán változatlanul maradnak.»

Eddig a Benedek Sándor előterjesztése. Az *A)* és *B)* kimutatásból, melyek az előterjesztéshez vannak csatolva, kitűnik, hogy a XI-ik fizetési osztály minden egyes fokozatában, a lakbért is számítva, az új adóteher 8—8 koronával volna nagyobb; a X-ben 14, 16 és 18 koronával; a IX-ben 20, 28 és 24 koronával;

a VIII-ban (3600 kor.) 44, (4000 kor.) 20 és (4400 kor.) 19.80 korona; a VII-ben 32.90, 36.90 és 39.90 korona; a VI-ban 50.50 kor., 68.20 és 35 korona; az V-ben 106.50, 125 és 115 korona; a IV-ben 115 és a III-ban 110 korona. Szóval minden egyes fizetési osztály minden egyes fokozatában lényeges emelkedés volna az adóteherben.

E helyett kiszámította Benedek, hogyha a budapesti felemelt lakpénzek 50 százalékát veszik adóalapul, akkor következőleg állana a dolog: a XI-ik fizetési osztály első fokozatában 1 koronával emelkednék az adó; a 2—3-ik fokozatban semmivel; a X-ikben 4, 4 és 6 korona; a IX-ben 8, 10 és 12 korona; a VIII-ban már kevesebb volna a mainál és pedig fokozatonként 12, 12.20 és 12.40 koronával; emelkedés volna a VII-ben 2.30, 3.40 és 12.10 koronával; de a VI-tól felfelé már kevesbednék az adó, még pedig: a VI-ban a 2-ik fokozatban 7.20, a 3-ikban 42 koronával; az V-ben 97 és 95 koronával; a IV-ben 65 és végre a III-ban 87.50 koronával.

A lugosi kör alakulása.

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete krassó-szörény-vármegyei Köre, f. hó 24-én tartotta alakuló közgyűlését Lugoson, a melyen mintegy kétszázan voltak jelen. A közgyűlésre leutazott az Országos Egyesület képviselőiben: Benedek Sándor, a közigazgatási bíróság ítélőbírája, társelnök, Mocsári Béla pénzügyministeri osztálytanácsos, választmányi tag és Csikvári Jákó, lapunk felelős szerkesztője.

A budapesti vendégeket a vasutnál f. hó 23-án este, Krausz Vilmos kir. tanácsos, pénzügyigazgató vezetése alatt a következő bizottság fogadta: Berecz Gyula tanfelügyelő, Gidófalvy Béla pénzügyi számtanácsos, Kovács József pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató-helyettes, Lénárd Mihály posta-távirda-főnök, Langer Jenő pénzügyi titkár, Forrai Róbert iparfelügyelő, Biernatek Ede előadó, pénzügyőri főbiztos és Adorján Marcell pénzügyi számellenőr. Az üdvözlő beszédet Krausz Vilmos mondotta, mire Benedek Sándor válaszolt, megköszönve a szívélyes fogadtatást.

Másnap délelőtt 11 órakor volt az ünnepélyes közgyűlés a vármegyeház dísztermében, *Krausz Vilmos* elnöke alatt. *Krausz*, megnyitva az ülést, meleg szavakban üdvözölte a megjelent tisztviselőket, köszönetet mond az Országos Egyesület kiküldötteinek, a kik a hosszú ut fáradalmait magukra vállalva, eljöttek Lugosra, hogy a közgyűlésen részt vegyenek, valamint a megye alispánjának: Issekutznak, a ki nemcsak a termet engedte át, de jelen is van a közgyűlésen. (Éljenzés.) Felkéri a közgyűlést, válasszon az ülés vezetésére elnököt. (Felkiáltások: éljen Krausz!) Miután azt látja, hogy tisztviselőtársai őt kívánják az elnöki székbe ültetni, köszönetet mond a kitüntetésért és a közgyűlést ezennel megnyitottnak jelenti ki. Következik az első tárgy: az alapszabályok helybenhagyása.

Adorján Marcell pénzügyi számellenőr, a kinek a kör létesítése és az előmunkálatok megtétele körül hervadhatlan nagy érdemei vannak, felolvassa az alapszabálytervezetet. Az alapszabályokat a közgyűlés vita nélkül, egyhangulag elfogadta. Ezután következett a tisztikar és a választmány választása.

Székely István m. kir. erdőmester indítványozta, hogy a választás történjen egyhangulag, vagyis fogadtassék el a

a kandidáló-bizottságnak erre vonatkozó javaslata. Ez meg is történt. A választás eredménye a következő:

Elnök: Krausz Vilmos kir. tanácsos, pénzügyigazgató. Társelnökök: Szenes József főerdőtanácsos, Berecz Gyula tanfelügyelő, Gidófalvy Béla számtanácsos, számv. főnök, Gruber Jenő hajózási főfelügyelő (Orsova). Főtítkár: Adorján Marcell számellenőr. I. titkár: dr. Szóva József állami végrehajtó. II. titkár: Kauffer Ede segédmérnök. Pénztáros: Tóth Endre adóellenőr. Ellenőr: Somogyi Zoltán számellenőr. Választmányi tagok: Kovács József pénzügyi tanácsos, h. p. ü. igazgató, Csipkai János főerdőmester, Biernatek Ede pénzügyőri főbiztos, László Sándor főmérnök, Székely István erdőmester, Deák Alajos adótárnok, Forrai Róbert iparfelügyelő, Lénárt Mihály posta- és távirda hivatalfőnök, dr. Damsa Valér pénzügyi segédtitkár, Jancsó Lajos p. ü. igazgató-helyettes, Kelbly Emil irodatiszt, Zöld József igazgató, Mendly Lajos tanító, Varga János törvényszéki írnok, Lengyel Sándor telekkönyvvezető, Eppeldauer György ügyész-ségi írnok, Dr. Lászlóffy István jogügyi tanácsos, Szentiványi Kálmán határrendőr kap. Orsova, Keresztes Lajos fővám-szedő Orsova, Scheider Sebestyén adótárnok Facset, Kalkbrenner Antal főgymn. igazgató Karánsebes, Kauffmann Béla erdőmester Facset.

Krausz Vilmos meleg szavakban emlékezik meg azokról a kiváló érdemekről, a melyeket a tisztviselői érdekek védelme és képviselése körül szerzett Batthyány Tivadar gr. és Benedek Sándor. Indítványozza: választassanak meg a kör diszelnökeivé, a mit a közgyűlés zajos éljenzés között egyhangulag határozattá emelt, táviratban üdvözölve gróf Batthyányt. Ugyancsak Krausz javaslatba hozta, hogy Csikvári Jákó és Mocsári Béla választassék meg a kör tiszteletbeli tagjává. A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Ezután felállott *Benedek Sándor* és a következő beszédet mondotta:

Tisztelt Közgyűlés! Kedves Kartársak!

Mindenekelőtt fogadják hálás köszönetünket azért a kitüntető fogadtatásért, melyben minket, az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének küldöttjeit részesíteni kegyesek voltak. Fogadják egyszersmind szívélyes üdvözlését a központnak s a mi közszeretettel körülvevett, illustis elnökünknek, *gróf Batthyány Tivadarnak* is, a kit az ország vitalis ügyei ma távol tartanak ugyan, de érző szíve és vasakarátának szelleme köztünk lebeg.

A központ nagy súlyt helyez arra, hogy ebben a derék határvármegyében az állami tisztviselők tömörüljenek, nemcsak magasabb politikai és hazafias szempontokból, de azért is, mert abban a meggyőződésben van, hogy az 1901. évi budapesti és az 1907. évi szegedi országos állami tisztviselői congressuson vállalt nagy feladatokat csak az állami tisztviselők összessége, egyesült és osztatlan erővel vezetheti a megoldás kikötőjébe. Ezért az ország minden vármegyéjében meg kell alakítani az állami tisztviselők vidéki szerveit, hogy ezek az egymásba fonódó egyesületek az erő hatalmával hassanak és termékenyítsenek.

A congressusi megállapodások, a mint méltóztatnak tudni, három irányban jelentenek kezdeményező actiót. Meg akarják szerezni az állami tisztviselők számára a tisztességes megélhetés feltételeit, biztosítani a kar jogi állását s teljesíteni az állami tisztviselői karra, mint társadalmi osztályra háruló kötelességeket.

A ki elfogulatlanul és igazságosan bírálja az eseményeket, bizonyára be fogja ismerni, hogy socialis tömörülésünk már eddig is mutathat fel bizonyos sikereket. A fizetések feljavítására az állam évi 20 millió koronát fordított, az első tisztviselői internatus felállítása biztosítva van s a folyó év utolsó negyedétől hat és fél millió koronával emelkednek a lakpénzek. A szolgálati pragmatika albizottsági tervezete készen van. A tisztviselői adósságok konvertálása szempontjából pedig örömmel jelenthetem, hogy jelenleg két consortium is tárgyal a kormányval

egy megfelelő hitelintézet felállítása iránt. E tárgyban az ügy bizalmi természete miatt nem mondhatok többet, minthogy az egyik consortium előzetesen is 50 millió kor. hiteltőkét ajánl és hogy az Országos Egyesület elnöksége kötelességének tartja oda hatni, hogy ebben a pénzügyi operációban az Egyesület részére megfelelő hatáskört biztosítson.

Visszatérve a lakpénzfelemelés kérdésére, a mi most ránk nézve a legactualisabb, e tekintetben amaz egyéni véleményemnek adok kifejezést, hogy a lakpénzfelemelés csak akkor vezethet közmegegyezésre, ha a tervezett hét lakpénzosztályból a hetedikről a törvényhozás lemond s a lakpénz minimumát 400 koronában állapítja meg, végre ha a vidéki városoknak és községeknek a lakpénzosztályokba leendő beosztásánál az egész vonalon érvényesülnek a tényleges bérvizonyok és a méltányossági tekintetek.

A központ tisztában van azzal, t. kartársak, hogy még a lakpénzfelemelés után is sok feladat marad megoldatlanul és hogy anyagi áldozatokat igénylő kívánságaink nem teljesedhetnek egyszerre, hanem csak bizonyos sorrend szerint. Ezért a legközelebbi jövő feladatának a statusrendezést tekintjük, s hogy erre vonatkozó kívánságaink az illető szakok illetékes befolyásával és meghallgatásával legyenek megállapíthatók, ugynevezett szakbizottságokat szervezünk, még pedig egyelőre ötöt, a m. kir. adóhivatalok, a pénzügyi számvevőségek, a pénzügyi fogalmazói kar, a posta- és távirászak s a kezelési tisztviselők részére. Ezzel azt a célt is szolgálni véljük, hogy az egyes szolgálati ágazatok ne álljanak szemben egymással, hanem egyesítsük az erőket nem egyesek, hanem az állami tisztviselők összességének érdekében. A statusrendezést nyomban kell követni a nyugdíjtörvény revisiójának s különösen az özvegyi nyugdíj felemelésének, hogy felszáradjanak az özvegyek és árvák könyvei.

E mellett nekünk is teljesíteni kell társadalmi kötelességeinket s megteremteni az ezt szolgáló közalapot. Ez a szegény, nyomorral küzdő állami tisztviselői kar az áldozatkészségnek etikai magaslatára emelkedett, midőn a szegedi orsz. congressuson e célra fizetésének $\frac{2}{1000}$ részét felajánlotta, tehát minden 1000 koronából kettőt. Ezen az alapon kell és lehet tovább fenni a társadalmi közintézmények létesítésének fonalát.

Ezekben vázoltam röviden az állami tisztviselői kar jövő feladatait s ezekre kérem a közös munkát és a bajtársi szeretetet. Fogadják megegyezően szívélyes üdvözlésüket.

Midőn Benedek Sándor befejezte beszédjét, a közgyűlésen jelenlevők zajos éljenzéssel honorálták az Országos Egyesület társelnökének szép beszédjét.

Elnök ezután a közgyűlést, a jelenlevők zajos éljenzése között, bezárja.

Délután bankett volt kitünő kiszolgálással a Blau Géza-féle vendéglő kertjének helyiségében. Képvisele volt azon a megye dr. Talajdy Zoltán főjegyző által, a bíróság, az erdészeti és posta-távirda tisztikar, a pénzügyi tisztviselők teljes számban. Mintegy 120-an voltak jelen.

Felolvasásra került először Kosinszky Viktor, az aradi kör elnökének üdvözlő távirata. Az első felköszöntőt a kör elnöke: Krausz Vilmos mondta a királynak. Majd Adorján Marcell üdvözölte a budapesti és a temesvári vendégeket. Felszólalt Benedek Sándor, Mocsári Béla, Csikvári Jákó, Talajdy dr., Zakariás törvényszéki bíró és még többen.

A temesvári kört képviselte: Tihanyi pénzügyi titkár, Kölbög Ferenc számellenőr és König adótiszt. A vidék igen szépen volt képviselve. Ott voltak Bozovicsról, Belobreskáról, Orsováról (a vámosok), Facsetről, Karánsebesről stb.

Az adóhivatali tisztviselők.

Minket, kis tisztviselőket és különösen az adóhivataliakat, ismét csalódás ért. Értem a lakbéremelés és a statusrendezés elhalasztásának kérdését. Amabban 10—20 K többletre van kilátásunk; ebben pedig ismét vesztettünk egy hosszú esztendő és a mellett a bizonytalanság sötét árkaiba estünk.

Mozgalom, congressus, küldöttség, kérvények, minden hasztalan! Letettem a reményről, hogy égő sebeinket

valaha begyógyítsák. Bizalmam megrendült a hitben és az igazságban, a jövő évről semmiféle kecsegtető kilátása nem tud megnyugtatni. Ki tudja, mi történik addig? Hiszen nekünk, szegény adóhivataliaknak, sok sok átkunk mellett nagy veszedelmünk volt az is, hogy a melyik kormány igazán akart: elmúlt: a melyik pedig sokáig maradt: semmit sem akart.

Elismerem a jelenlegi kormány jóakarát; de miért nem segített rajtunk már a folyó évben? Hiszen a mi sérelmeink a legrégebbiek, a legégetőbbek. Miként bizonyítsuk azt, hogy ennél sürgősebb socialis feladat nincs a nap alatt? Hányszor hangoztattuk, hogy kizárólag csekély fizetésünkből tengődünk; nincs kiküldetés, megengedett mellékfoglalkozás, lelet és birságjutalék! Semmi, semmi, csak a nagy, az óriási felelősség, no meg a gyönyör, hogy kincsek közt turkálunk és éhezünk.

Mit jelent a lakbéremelés a 40%-os kulcs szerint? A kis tisztviselők falhoz állítását! Roszabb és eredményében végtelenül kárhózasabb az 1893-ikénál, pedig akkor is a magasabb fizetési osztályok nyertek! Mennyivel roszabb kilátásaink vannak ma?! Akkor 50 frt volt a lakbérjavítás: ma 5—10 frt! Lehetséges ez? Elképzelhető ez?! Ha igen, úgy nem az ambíciót kell már féltetni; de a józan eszünket. Mert ha betegség az ambíció teljes elsoványodása: úgy lelkiileg betegek vagyunk és ezt nyomon szokta követni az örültség.

A várakozásban megfeszült idegek, a jogos kívánságok és reményeségek folytonos elodázása miatt kimerült lelkek és a szükség által izgatott kedélyek immár eljutottak a lelki depresszióhoz ahhoz a fokához, a melyről már csak a halálos ugrás következhet: a kétségbeesés vagy a téboly örvényébe!

Ekként præparalt szülőknek természetesen ideges gyermekei vannak. Fájdalom, napról-napra megdöbbentőbb ez a körkép, midőn lelkitöprengésben selymölődő szülőknek 8—10 éves gyermekei lázas érdeklődéssel kísérik a remény és kétség lelki hullámzásait. Midőn a rajongó gyermeki szív átveszi az apa és anya életgondjait! Keserű, de igaz. Drága kincseink, gyermekeink kezdenek erősen idegesek lenni s ideges gyermekektől örült utódok fognak származni.

Vigasztalan kilátások minden felé! Állapotunkat nemcsak mi magunk, de egy-egy mélyen érző pénzügyigazgató is ily sötét színekkel festi. S hogy mostoha sorsunk még kirívóbb legyen, feltálatják nekünk az osztrák adóhivatali tisztviselők boldog és szerencsés állapotát! Mire volt ez jó? Onnan, a honnan éppen áldatlan helyzetünk javítását kértük!

Akárhogy akarom is magam megnyugtatni a jövővel: képtelen vagyok. Nemcsak a lakbérkérdés rettenetes megoldása, de a statusrendezés is mód felett aggaszt. Félek, hogy a ranglista sorszáma lesz ismét a sablonlétra, pedig abba évtizedeken át sok sok, könyvet fakasztó igaztalanság csuszott be. Ha tudnám, hogy egy-egy kartársam soronkívüli rohamlépése kiváló genie jutalmazása volt: fejet hajtának; de fájdalom, a jogosulatlan protectio több kárt okozott abban, mint a legborzasztóbb jégverés a vetésben. Azután jogosulatlan az is, hogy más tárcától átvett, onnan visszajött kartársainkat legutolsó fizetése és nem szolgálati évei szerint osztották be közénk! S így megtörtént velünk több esetben, hogy szolgálati éveink szerint mi voltunk, fizetéseik és a rangsorban elfoglalt újabb helyeik alapján ők lettek rangidősebbek.

Igy aztán ebben is előáll az a keserűség, hogy mig protectio folytán egyik kartársam 13 évi szolgálat után

adótárnok lett: én 14 év után kaptam ellenőri állást; hogy míg a más tárcától átvett kartársam 10 évi szolgálat után ma 2700 K fizetést huz, addig én 2000 K-val tengődöm. Mielőtt visszalépett hozzánk: felemelte neki a vármegye a fizetését, mikor hozzánk került: felemelte az akkori ranglista!

Ezt az anomáliát csakis a szolgálati évek szigorú szemmel tartása szüntetheti meg. Végre is a fizetési osztályt és fokozatot elvenni nem lehet, ez igaz: de a rangsorban legyen a szolgálati, a feddhetetlen szolgálati idő a mérvadó! Így a statusrendezés megnyugtató lesz. Ugyis óriási időt és pénzt nyertek a protegáltak és szerencsések; legalább utaink legyenek némiképp hasonlóak s a mennyei igazságszolgáltatást bizzuk az Urra, a midőn «az elsőkből utolsók, az utolsókból elsők lesznek»!

Ezek az én aggodalmaim, a melyekre megnyugtatót immár nem lelek. Érzek ugyan valami új, áldásos, üdítő légáramlást a mi ministeriumunkból is; de reményem nem tud újra éledni. Ugy érzem magam, mint Dante Virgiliusa a pokol kapuja előtt: «Ember! ki itt belépsz: hagyj fel minden reményvel!»

Tóth Kálmán,

m. kir. adóhivatali ellenőr.

A mi körünkből.

Lapunk olvasói élő tanúi annak, hogy évek hosszú sora óta állandóan sürgetjük a pénzügyi tisztviselők előmeneteli viszonyainak rendezését. A mi lapunk volt az első, a mely hangos szóval követelte, hogy a pénzügyigazgatók egy része soroztassék be az V-ik, az összes helyettesek pedig a VII-ik fizetési osztályba és ismét csak mi voltunk azok, a kik a nyomtatott szó utján és élő szóval sürgettük, hogy az adóhivatali tisztviselőknek nyissák meg a VII-ik fizetési osztályt.

A mostani Wekerle-kormány előtti időben Popovics Sándor államtitkár behatóan foglalkozott a pénzügyi tisztviselők helyzetének javításával, sőt a lapunkban ebben a tárgyban megjelent, a pénzügyministerium egyik tanácsosa által írt közlemény hatása alatt meg is bizta az akkor még actív szolgálatban volt Szobovics Lajos ministeri tanácsost, hogy dolgozzon ki erre vonatkozólag egy tervzetet. Az volt akkor a szándék, hogy a pénzügyigazgatókból egyelőre mintegy 8—9 elővitetik az V-ik fizetési osztályba, idővel pedig ez a szám évente növekedett volna.

Sajnos: ez a terv nem válhatott valóra. A politikai viszonyok nem engedték, hogy Popovics ezt az ő kedvenc eszméjét megtestesítse.

Arról is volt szó még Borosnyay ideje alatt, hogy az adótárnokok közül egyelőre legalább 7—8-at bevisznek a VII-ik fizetési osztályba. De azok a körök, a hol az ilyen kérdéseket elintézni szokták, ehnek az eszmének nem voltak megnyerhetők.

Azóta sok viz folyt le a Dunán és egyrészt Popovics befolyása, de másrészt a megváltozott viszonyok kényszerítő hatása alatt a mai kormányelnök nézetei is változtak. Most már biztosan lehet számítani arra, hogy az 1909. évi költségvetés révén a vidéki pénzügyigazgatók közül néhányan bejutnak az V-ik fizetési osztályba és hogy valamennyi helyettes pénzügyi tanácsossá lesz kinevezve. És biztosra lehet venni azt is, hogy az adóhivatali tisztviselők részére megnyitják a VII-ik fizetési osztályt, a mit pedig a mi sürgetéseink és indokolt felszólalásaink dacára eddig nem akartak tenni.

De hát változnak az idők és változnak a felfogások. Egyik látható jele lesz ennek az 1909. évi költségvetés,

a mely, reméljük, meghozza végre a pénzügyi közigazgatás összes ágainak azt, a mit jogosan kértek, a mire joggal számíthatnak.

Hogy a miniszerelnök mikor fog eziránt nyilatkozni, ezt nem tudjuk ma megmondani. Naponta várva-várjuk, hogy a költségvetés során felszólal. És várjuk azzal a reménységgel, hogy kijelentései megnyugtatók lesznek, a mi értesüléseink pedig a tényeknek megfelelők.

Az, a mit Wekerle a két, illetve három felszólaló országgyűlési képviselő kérdéseire válaszolt, legkevésbé sem nyugtathatja meg a pénzügyi tisztviselőket. Őszintén szólva, kissé nyugtalanít a kormányelnök titokzatossága. Az ő nyilatkozata oly burkolt és annyira semmitmondó volt, hogy ma már azt is elhiszszük: restellte bevallani, hogy az a statusrendezés tulajdonképpen csak szemfényvesztés lesz ismét. Mert végre is, mi tarthatta őt vissza attól, hogy nyíltan és őszintén tárja elő a helyzetet és ezzel véget vessen az általános nyughatatlanságnak.

Pedig ha ismét csalatkozni fog akár a pénzügyi fogalmazási tisztikar, akár a számvevőségi személyzet, vagy az adóhivataliak: ne okoljon a kormány a történetdőkért senkit. Mi tisztán látjuk az elkeseredést, a mely már is romból és pusztit köreinkben és ha most ismét óriási családás lesz a vége a mai kintartásnak és a kormány iránt érzett bizalomnak, a tisztviselőket többé vissza nem tartja senki attól az uttól, amelybe őket a kétségbeesés kergeti.

Még egy dolgot szeretnénk a kormány figyelmébe ajánlani: ez az állampénztári tisztviselők és az állami végrehajtók rossz előmeneteli viszonyai. Az állampénztári tisztviselők eddig csendes várakozásban éltek. Nem panaszkodtak, nem töltötték be sérelmeikkel a levegőt. De most, hogy az összes pénzügyi tisztviselők helyzetének javításáról van szó, ők is kérik, hogy az ő különleges bajukat vegye számba a miniszer. A mi pedig az állami végrehajtók illeti, azok kívánságait már ismeri a pénzügyi kormányzat. A mit kívánnak, a mit kérnek: a kevésnél is kevesebb.

Ha azt akarja Wekerle, hogy valóban megelégedett tisztviselők végezze az állami pénzügyigazgatást, akkor ne legyen szükmarku, mert ha valahol, itt boszulja az magát. Az ő nagy pénzügyi zsenialitása mit sem ér, ha ez a hadsereg nem az eddigi ambíciójával, az ő rendithetlen ügybuzgalmával és az ő becsületes megbízhatóságával végezi munkáját.

*

Ünnepszamba ment a lugosi kör megalakulása. Krausz Vilmos, a szervező-bizottság fáradhatlan és nagy tapintatu elnöke, derék munkát végzett. Ő bizonyára továbbra is ébren fogja tartani ottani kartársainkban a lelkesedést. Teheti ezt már azért is, mert agilis, pezsgővérű munkatárs jutott melléje Adorján Marcell személyében, a kit a közbizalom egyhangulag jelölt a főtárcári állásra.

A bankett alatt szóba került nem egy tisztviselő-érdekű kérdés. Így a többek között az adóhivataliak külön állásfoglalása. Deák Alajos, a lugosi adótárnok, a ki, mint lelkiismeretes és ügybuzgó tisztviselő, igazán szíven viseli az ő tisztársai érdekeit, midőn erről szó volt, a következőképp nyilatkozott:

— Én elítélek mindennemű parciais mozgalmat. Tisztviselőtársaim egyik részének a külön állásfoglalását is. Külön egyesületre nem volt és nincs szükségünk. A mit ez a rész elhatározott, az nem az egésznek és nem is a többségnek a nézete. Meg vagyok győződve, hogy ha ma megszavaztatjuk az összes adóhivataliakat: $\frac{3}{4}$ rész az én nézetem mellett lesz. A mi történt, az a nagy elkeseredésnek a következménye. Mert annyi tény, hogy erre az elkeseredésre ezernyi ok van. Az is igaz, hogy ennek

dacára, ennek az elkeseredésnek más alakban és formában kellett volna megnyilatkoznia.

Es oda fordulva lapunk szerkesztőjéhez, folytatta:
— Te se vedd rossz néven, kedves bátyám, a mit veled cselekedtek. Hidd el, nekünk fáj az legjobban. De hát az elkeseredés rossz tanácsadó. Mi azért szeretettel és hálával vagyunk működésed iránt...

A kör közgyűlésén ellenzék is volt. Egyetlen egy szál eltévelyedett, önönmagával és sorsával meghasonlott emberből állott... A Krausz lakása előszobájában van egy nagy madárkalit. Az egyik kollegánk, meglátva azt, oda szólott *Gidófalvy Béla* számtanácsoshoz:

— Te Béla, ezt a te ellenzékeskedő emberedet ebbe a kalitkába kellene zárni, hogy az isten növeszse meg az eszét.

Még csoda is esett Lugoson: két vámos is ott volt az alakuló közgyűlésen. A belobreszkai meg az orsovai. Aztán megjelent a banketten két bíró is. Az egyik: *Zakariás István*, fel is szólalt, az egyetértést hangoztatva.

Az erdészeti tisztikar szépen volt képviselve, élükön *Szenes István* főerdőtanácsossal, a ki nem rég van Lugoson, de a ki már is köztisztletnek örvend. A temesvári kör kiküldöttjei nevében *Tihanyi György* pénzügyi titkár szólalt fel. A postásokat *Lénárt Mihály* posta-távirdafőnök képviselte.

Egyesületi élet.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének* igazgató-választmánya, f. évi június hó 2-án délután 6 órakor ülést tart. Ez lesz a nyári szünet előtt az utolsó ülés.

× *A Tengerparti m. kir. állami tisztviselők Egyesülete* megküldötte az elmúlt évről szóló jelentését. Ez a jelentés kiemeli, hogy gróf Wickenburg István min. tanácsosban oly férfit nyert az egyesület elnökéül, a kinek sikerülni fog a különböző szakbeli állami tisztviselőket egy táborba gyűjteni. Az egyesület helyisége a tagoknak naponta rendelkezésre áll. Rendezett az egyesület kirándulásokat és felolvasásokat. A kikötői pótlék ügye még mindig nincs elintézve. Eziránt újból kérvényeztek. A jelentést az Egyesület titkára, Nádory István szerkesztette nagy buzgalommal s kívánatos, hogy az ő hívó, intő szavát meghallják nemcsak, de meg is értsék fiúmei kollegáink.

× *Az Állami tisztviselők pancsovai Körének* alakuló közgyűlése táviratban üdvözölte Batthyány Tivadar gróf és Benedek Sándor elnököket. A táviratot Fodor József m. kir. posta-távirda főfelügyelő elnök és Kiss Endre dr. titkár irták alá.

× *Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének losonci köre* f. hó 16-án választmányi ülést tartott dr. Layer Antal főgymn. tanár elnöke mellett. A választmány tagjai közül jelen voltak: Tarbay Dezső kir. adóhiv. főnök, alelnök; Mazár Sándor főgymn. tanár, titkár; Takáts Béla kir. adóhiv. tiszt, pénztárnok; Kovács Ferenc jb. irnok, ellenőr, Konss József főgymn. tanár, Mauks József adóhiv. ellenőr, Duboviczky Károly pénzügyőri biztos, Matolcsy György kir. posta- és táviró-főnök, Darkó Áron kir. telekkönyvvezető, Nagy Antal kir. állatorvos, dr. Illyefalvi Vitéz Aladár főgymn. tanár, Thaisz Lajos tan. képző int. tanár, Scherer Lajos főgymn. tanár. Az ülés főtárgya azon memorandum megvitatása volt, melyet az Országos Egyesület központja szerkesztett az új adóreformjavaslatokban az áll. tisztviselőket érhető károsodások megakadályozása iránt indított mozgalomhoz. — Fölszólaltak Tarbay Dezső, Konss József, Takáts Béla. A memorandum teljes egészében elfogadtatott s a kör nevében dr. Layer Antal elnök

és Mazár Sándor titkár irta alá. Végül elhatározott, hogy a memorandum egy példányát Beniczky Árpádnak, a kerület országgyűlési képviselőjének is megküldessék. — Kimondatott, hogy a kör szokásos szombati összejöveteleit a nyári idény alatt is megtartja. — Örömmel tárgyalatott a lakáspénzek fölemelésének híre és kívánatosnak véleményeztetett Losoncnak az új lakpénztáblázat III. fokozatába leendő beosztása. A pénzügyi tisztviselők helyzetének a jövő évben foganatosítandó javítását bizalommal várjuk, mint egyik legsürgősebb és többé el nem odázható követelményt, a melyre nézve az Országos Egyesület legerélyesebb támogatását is bizton remélik. Több apró ügy elintézése után a gyűlés feloszlott.

Apróságok.

Wekerle dánosi birtokára gyakran ellátogatott egy Kohn nevű demokrata, bőroket, ócska vasat és egyéb más apróságokat vásárolni.

Egyszer aztán megunt a kis Kohn a házalást és elhatározta, hogy felcsap hivatalnoknak. És járt sűrűen Pestre, Wekerlének a nyakára.

Egy szép napon a lánchid közepén érte utól a miniszterelnököt. Hozzája csatlakozott s a kegyelmes ur csak a siklónál tudta lerázni a nyakáról.

Wekerle, felérve a pénzügyminiszteriumba, indulatosan szólt az inspectió titkárhoz:

— No hát ez mégis csak hallatlan tolakodás! A kis Kohn a lánchidon fogott el. Ha ide jön, be ne bocsássa, mert én kidobom.

Néhány perc múlva jön a kis Kohn s bebocsátást kér a miniszterelnökhöz.

— Nem lehet Kohn ur, — mondja a titkár. — A kegyelmes ur ma senkit se fogad.

— Kérem, hiszen engem ide rendelt. Az imént váltam el a siklónál. És olyan sokszor és olyan aláhuzva hangsúlyozta, hogy a kegyelmes ur maga rendelte ide, hogy a titkár mégis csak bejelentette:

— A kis Kohn mindenáron be akar jönni. Azt mondja, hogy Excellentiád maga rendelte magához.

— No hát ez igaz, — szólt Wekerle boszus arccal — hanem ez az ember mégis csak... Bocsássa be, de ki fogom dobni, ki én!

Kohn tovább volt benn egy félóránál.

Végre kijött, diadalmasan lobogtatva kezében egy cédulát, melyen a miniszterelnök kezeirásával az volt felírva, hogy Kohn Samu 3 korona napidíjjal alkalmazandó a kiadóhivatalban. Így dobta ki a nagy Wekerle a kis Kohnt.

*

Egy magasabb állásu, nehéz anyagi viszonyok közt élő miniszteri tisztviselő egyszer nagyobb fizetési előleget kért Wekerlétől, hogy az adósságait konvertálhassa s a terhes kamatoktól szabadulhasson.

— Tessék eljönni hozzám holnap délután 5 órakor, de hozza el magával az adósságainak jegyzékét is.

Az illető tisztviselő másnap a jegyzékkel együtt pontosan beállított.

És Wekerle — a kinek annyi államférfi teendője és gondja van — kezdett számításokat csinálni. Számított egyszer, számított kétszer, számított harmadszor is. Tele irt vagy három félív papirost csupa számokkal. Valósággal atyai szívvvel iparkodott kihozni, hogy minő módon tudna igazán segíteni ezen a régi tisztviselőjén.

— Nehéz, nehéz... mondotta maga elé.

— Bizony nehéz, — szólt közbe az illető tisztviselő — de kegyelmes uram bölcsessége majd csak megtalálja a megoldást...

— Hm, bölcsesség? Nem bölcsesség kell ide, hanem — pénz.

*

Egy fiatal ember könyvet irt a jövedéki kihágásokról. És gondolt merészet és nagyot. Nem kisebb dolgot, mint hogy Wekerle irjon hozzá — előszót.

A ki ismeri a miniszterelnököt, nem fog rajta csodál-

kozni, hogy nem utasította el kereken a szerkesztő ur kérését. Amnyit mondott csupán:

— Jól van kérem, de előbb írja meg egészen a könyvet és hozza fel hozzám, hogy átlapozzam.

Néhány nap múlva újra beállított a szerkesztő s magával hozta a könyv teljes kefélynyomatát.

— Itt az egész könyv, kegyelmes uram. Most már méltóztassék megírni az előszót.

— Helyes — szolt Wekerle. — Tessék itt hagyni s 3-4 nap múlva megint felfáradni.

A mikor a szerkesztő eltávozott, hívatta Stuckheil Gusztáv minisiteri tanácsost.

— Itt van egy szakkönyv. Írója azt kívánja, hogy én írjak hozzá előszót. Kérem bírálják meg, a többit már tudják.

Negyednapra újra jelentkezett a szerző.

— Sajnálom, de én, a pénzügyminisiter, nem írhatok a könyvéhez előszót...

— Miért?

— Hiszen az ön könyve kioktatja az embereket a csempészésre...

— Ki mondja ezt, kegyelmes uram?

— Stuckheil Gusztáv minisiteri tanácsos, a legilletékesebb szakember.

— De kérem —

Es Stuckheilnak igaza van. Itt van a könyv címlapján: «Alapos oktatást ad jövedéki kihágási esetekben követendő mikénti védekezésre vonatkozólag».

A szerkesztő kénytelen volt belenyugodni, hogy könyve Wekerle előszava nélkül jelenjen meg, de Stuckheil minisiteri tanácsost azóta gondolatban sokszor oda kívánta, a hol a bors terem.

*

Egyik alföldi hivatalnál történt, hol a pénztárnok még a régi Bach huszárok közül való volt, hogy egyik szép napon a zárlatnál kitűnt, hogy a pénztárból 100 korona hiányzik. Lett erre óriási keresés az egész hivatalban, sürgés, forgás és nagy zavar, de a 100 koronás csak nem lett meg. Végre a pénztárnok megúván a dolgot, behívta a szobába az egész tisztikart, hogy segítsenek neki a pénzt megkeresni, ha már a számadásban hiba nincs.

A mint a hivatalnokok bemennek, a pénztárnok éppen háttal fordítva áll. A nevetést visszafojtva mutogatják egymásnak, hogy nini a pénztárnok nadrágján egy 100 koronás látható!

A pénztárnok röstelte a dolgot és megmagyarázta, hogy neki az a rossz szokása van, ha valamilyen pénz elszakad, akkor arra — ha összeragasztotta — reá szokott ülni, hogy megragadjon és így volt ez akkor is. Csakhogy elfelejtette, hogy ő egy összeragasztott 100 koronásra ráült, a mi aztán a nadrágjára ragadt és ezért nem volt található.

Ettől kezdve azonban ezen szokásával felhagyott.

A statusrendezés.

Lapunk zártakor kapjuk a hirt, hogy Wekerle Sándor minisiterelnök jelentést nyújtott be a képviselőházhoz a tisztviselői létszám rendezése tárgyában.

A jelentés szerint a pénzügyminisiterium alá tartozó tisztviselőknél, még pedig ugy a pénzügyigazgatósági fogalmazósági tisztviselőknél, mint általában az összes pénzügyi számvevőségi tisztviselőknél és az adóhivatali tisztviselőknél az V—XI. fizetési osztályokban az 1909. évi költségvetésbe számos, az eddiginél jóval több állást rendszeresítenek s ezenfelül a díjtalan számgyakornokok számának folytonos apasztása céljából a jövő évben husz segéddíjas számgyakornoki állást fognak rendszeresíteni.

Lenne 7 az V-ik oszt. sorozott és 25 a VI-ikba sorozott pénzügyigazgató. A statusrendezés alapeszméje az, hogy az alacsonyabb fizetési osztályú állások számának megfelelő apasztása mellett a magasabb fizetési állásokat szaporítják.

Az adóhivatali tisztviselőknél ez a rendezés még nem lenne végleges, mert a következő esztendőknben olyképen fogják fokozatosan szaporítani a magasabb fizetési osztályokat, hogy végeredményében negyven pénztárnok legyen a VII. fizetési osztályban, az összes többi pénztárnok a VIII. ban, negyven ellenőr a VIII. fizetési osztályban, a többi a IX.-ben,

a segédek és tisztek összes létszámának 20 százaléka a IX., 40 százaléka a X. és 40 százaléka a XI. fizetési osztályban. Ezenfelül az 1909. évben 25 segéddíjas adóhivatali gyakornoki állást rendszeresítenek.

A hasonló minősítéssel bíró s a pénzügyminisiterium alá tartozó tisztviselők statusát hasonló módon akarja a minisiter rendezni. A többi minisiteriumok alá tartozó tisztviselőknél mindenütt, a hol a mai előmeneteli viszonyok kedvezőtlenebbek, mint a pénzügyminisiterium alá tartozó ugyanolyan minősítésű tisztviselőknél, az 1909. évben a létszámot hasonló módon fogják rendezni, kivéve azokat a tisztviselő-csoportokat, a hol az egész intézmény fiatal voltánál fogva, vagy azért, mert a tisztviselők számbavehető egyéb kedvezményekben részesülnek, az ily létszámrendezés nem lenne indokolt. A jelentés befejezése kijelenti, hogy az 1909. évben esetleg rendszeresítendő új állások a legalsóbb fokú fizetési osztályokban lesznek előirányzandók, a jövő feladata lévén az ezentul rendszeresítendő új állásoknak megfelelő magasabb állások előirányzása.

VEGYES.

* **Szolgálati pragmatika.** Hogy mennyire szüksége van a tisztviselőkarnak szolgálati pragmatikára és hogy ebben a szolgálati pragmatikában mennyire szükséges az összes jogokat körülírni, arról a multból hozhatunk fel egy nyomós példát. Midőn ugyanis előntötte Szegedet a nagy árvíz 1879-ben, az ottani állami hivatalokat is áthelyezték máshová. Így került ideiglenesen a pénzügyigazgatóság Nagykikindára. Abban az időben szolgáltak ott *Mocsári Béla*, a mostani osztálytanácsos, *Nagy Zoltán*, most pénzügyi tanácsos, *Proll Ferenc* pénzügyi titkár Zomborban, *Schreiber Viktor* min. tanácsos, *Rohl Román* pénzügyi tanácsos, akkor számtiszt, *Kovács Sándor*, a mostani aranyosmaróti pénzügyigazgató, *Értelmes Sándor* kir. tan. stb. Benedek Sándor már akkor jött Nagykikindára, midőn már visszavándorolt a pénzügyigazgatóság Szegedre. Dávid Antal volt a pénzügyigazgató, a ki aztán később Zágrábba került és innen ment nyugdíjba. Az akkori szolgálati szabályokban ki volt mondva, hogy ha valamely hivatal ideiglenesen és bizonytalan időre más helyre kell áthelyezni, az áthelyezés idejére a tisztviselőnek kijár az ő rendes napidija. Dávid Antal ezen az alapon kiutaltványozta a pénzügyi tisztviselőknek a napidiját. Mikor aztán később Schiller Károly került Dávid helyére, ez már vonakodott az eddigi gyakorlatot fentartani és erre vonatkozólag előterjesztéssel is élt. Szapáry fogta magát és a napidijak helyett a családos embereknek havi 60 frtot, a nőtléneknek 30 frtot utalt ki. De Schiller ezzel sem volt megelégedve. Felutazott Budapestre és visszatérve kijelentette, hogy ezentul senki sem kap semmiféle kárpótlást. Így játszották ki a szabályokat... Ha van pragmatika, mindez meg nem történik.

* **A tishti biztosítékok** ügye még mindig nincs rendezve, a mi miatt nagy az elkeseredés a tisztviselői körökben. Kaptunk Fiuméből levelet, a melyben ezeket írják nekünk: «Kétségbe vagyunk esve, mert a hitelezők tovább nem akarnak várni, mivel azzal a reménnyel lettek biztosítva, hogy nemsokára ki lesznek a biztosítékból elégitve; — de sajnos, ott tartunk, a hol évek előtt. Borzasztó a helyzetünk. Az itteni dohánygyári- és nagyrészben a postatisztviselők már visszakapták, de a vámhivataliak nem tudnak hozzájutni.»... A lugosi tisztviselők is szóvá tették ezt az ügyet és érthetetlennek találják, mi lehet az oka annak, hogy a minisiterium a még benn levő ovadékokat miért nem folyósítja, a midőn a kamatok már beszüntette. De sőt kaptunk már olyan panaszt is, a melynek írója kijelenti, ha a pénzügyminisiter a legközelebbi időben nem fizeti ki neki a biztosítékokat, tekintettel arra, hogy a kamat beszüntetése által az ő tőkéje kamatozatlanul hever,

pert indít a kincstár ellen... És ezekről a panaszokról nem volna tudomása azoknak, a kiktől függ ezen jogosult panaszoknak elejét venni? Nagyon kérjük a pénzügyminis-terium számvevőségének igazgatóját, mint a ki szíven hordja tisztviselőtársai érdekeit: lásson utána ennek a dolognak és tegyen intézkedést arra nézve, hogy a számvevőség-nél lévő ezen ügyek *szorin kívül és azonnal* intéztessenek el. Egy kis jóakarattal sokak hálája fogja kísérni közbelépését.

* **Az osztrák képviselőház** követendő példát mutat arra nézve, hogy az állami tisztviselők érdekeinek állandó figyelemmel kísérése elsőrendű kötelessége nemcsak a min-denkori kormányoknak, hanem a hathatós ellenőrzés szem-pontjából a képviselőháznak is. Az osztrákok e tekintetben igazán nemes buzgósággal járnak el és alig van hét, hogy egy-egy interpellatio ne figyelmeztetné az illető ministert az ő kötelességére. Legutóbb egy interpellatióban szóvá tették azt a tarthatatlan és magára a szolgálatra is hátránnyal járó eljárást, a melyet a kormány az állások be-töltésénél követ. Ott egy-egy üres állás 2—3 hónap mulva lesz betöltve és ime: az osztrák képviselők már soknak találják ezt az időpontot. Sürgetik a ministert, töltsse be az üres állást azonnal. Nálunk fél évig, háromnegyed esz-tendeig sem töltik be az állásokat és nem jut eszébe sen-kinek, hogy a kormánynak ezt az önkényes eljárását meg-kritizálja. — Egy másik képviselő, ugyancsak Ausztriában, azíránt interpellált, hogy a csehországi bírák előmeneteli viszonyain javítsanak, mert azok ma tűrhetetlenek. — A harmadik interpelláló panaszolja, hogy Morvaországban az üres bírói állásokat elkésve tölti be a minister. Így 37 bírói állás van most üresedésben, körülbelül fél év óta. — A bírósági gyakornoki állások megszüntetését sürgeti a ne-gyedek interpelláló. Feltűnő, hogy míg a pénzügyminister már 1902-ben megszüntette a gyakornoki intézményt, az igazságügynél ma is fennáll ez a rendszer. Az ötödik kép-viselő sürgeti, hogy az igazságügyi számvevőségeket szer-veze, mint azt a 10 évvel ezelőtt alkotott törvény el is rendeli. A hatodik interpellatio sürgeti az igazságügyi fel-ügyelői intézmény megszüntetését, míg a hetedik azt sür-geti, hogy a kezelési-gyakornokok neveztessenek ki a XI. rangosztályba tisztviselővé.

* **A képviselőházban**, az ideai költségvetés tárgyalása során, szóba hozta *Jankovics Marcel*, az adóhivatali tiszt-viselő helyzetét. Jól tette. Hálás köszönet érte. Jankovics bizonyította beszédje során, hogy a legalsó, vagyis a XI. fiz. osztályba van sorolva a közel 2000 adótisztnek majdnem fele, vagyis 48 százaléka, holott a hasonló képesítést igénylő postatisztek egyáltalában működésüket a X. fizetési osztály-ban kezdik és egyéb pénzügyi szakmák tisztviselőinek alig 25 százaléka kerül a XI. fizetési osztályba. Ez arányszám mutatja, hogy micsoda nagy igazságtalanság van az adó-tisztviselők helyzetében. Kéri a ministert, hogy mielőbb gondoskodjék ezen égető kérdés megoldásáról. *Marjay Péter* is felszólalt. Az egyes ministeriumokban, továbbá az igazságszolgáltatásnál, a közigazgatásnál, a pénzügy-igazgatóságoknál alkalmazott díjtalan gyakornokok és díj-talan segédfogalmazók helyzetének javítása érdekében szölt. Kéri a ministert, hogy adjon ezeknek a jövő hó 1-től fogva legalább annyi segélydíjat, vagy napidíjat, a miből legalább a napi élelmet kiűzhetik. *Várady Károly* csatlakozott a Jankovics által mondottakhoz. Wekerle ministerelnök az ő válaszában kijelentette, hogy a budget-törvény tárgyalása-kor lesz alkalma tájékoztatni a t. Házat több oly kérdéssről, a mely az általános vita során felmerült. Némi felvilágosi-tással azonban most is szolgál. Igen örül, hogy a Ház általános hangulata annyira méltányolja az adóhivatali tisztviselők helyzetének javítását. A kérdéssel nemcsak foglalkozik, hanem miután ez a mostoha helyzet nemcsak az adótisztviselőkre szorítkozik, hanem az összes pénzügyi tisztviselők mostohán vannak dotálva, azért a pénzügyi bizottság tárgyalásainak során elő is terjesztette azt a statusrendezési javaslatot, a melyet a közelebbi költség-

vetésben szándékozik keresztülvinni. Alkalomadtán kérni fogja az elnökséget, hogy a tervezett statusrendezés terve-zetét kinyomatni és a Ház tagjai között szétosztani szíves-kedjék. Ezen statusrendezésen kívül ugy a pénzügyi, mint általában a többi tisztviselőknek helyzetüket befolyásoló egyes intézkedések később is külön fognak megtéetni a tisztviselői pragmatikában. A díjtalan alkalmazottak ügyé-ben általánosságban kötelező ígéretet nem tehet: ez minden egyes tárcának külön dolga; csak azt jegyzi meg, hogy ő sem helyesli, hogy díjtalan alkalmazottak vétessenek nagyobb mértékben igénybe. Állások rendszerezését a törvényhozás-nak kell fentartani és a költségvetés során kell megoldásra juttatni. Megnyugtatóan jelzi, hogy amennyiben díjtalan alkalmazottak újabb felvétele általában megszüntetettik, a most alkalmazottaknak megfelelő elhelyezésével pedig, illetőleg azoknak, a kik másutt el nem helyezhetők, a kormány hatáskörében álló napidíjban való részesítésével közelebbről foglalkozni fognak.

* **A m. kir. adóhivatali tisztviselők** létszámában megüresedő állások betöltésénél újabb olyan eljárás jött gyakorlatba, a melyet ugy a szolgálat folytonosságának biztosítása, mint az érdekelt tisztviselők családi viszonyai szempontjából csak helyeselni tudunk. A ki ugyanis figye-lemmel kísérte azokat a kinevezéseket, a melyek a pénzügy-ministerium illetékes ügy- és főosztály vezetői állásaiban beállott személyi változások óta nyilvánosságra jutottak, annak fel kellett, hogy tűnjön, hogy az illetékes körök, igen sok esetben az illető állomáshelyen szolgáló tiszt-viselővel töltötték be az üresedésben volt magasabb állást és így megkímélték egyrészt a kinevezett tisztviselőt az átköltözési költségektől, de másrészt biztosították a hiva-tali ügykezelésben és a polgársággal való érintkezésben a folytonosságot. Ha a helyhezköltöttséggel járó ilyen kine-vezések nem esnek a sorban előbb levő, de az előmenetelre jogosan számító tisztviselők hátrányára, ez esetben ezt az ujonnan gyakorlatba vett eljárást csak helyeselni tudjuk. Tényleg oda kellene törekedni, hogy ha valaki kiválasztott magának és családjának egy állomáshelyet, a melyen jól érzi magát, ez esetben adassék meg neki az elsőség az üresedésbe jött magasabb állás betöltésénél. A sok baj és sérelem között jól esik látni, hogy az adóhivataliak érdekei ebben az irányban is jobban vannak megvédve, mint a mult időkben.

* **Szolgálati jubileum.** A kataszteri felmérési fel-ügyelőség tisztikara Egerben, *Tilze Ottó* kataszteri mérnök tiszteletére, 40 éves szolgálatának évfordulója alkalmából ünnepélyt rendezett. Simonyi Gyula főmérnök mondotta az első felköszöntőt, egyuttal átnyújtotta a kartársak aján-dékát: egy remekművű ezüst dohányszelencét, melyre következő van véve: «Az egri m. kir. 3. sz. felm. fel-ügyelőség tisztikara 1868—1908».

* **A bajor állami tisztviselők** fizetésrendezési ügye és szolgálati pragmatikája még mindig bőséges kritikára ad alkalmat Münchenben. A javaslat kiadott Held kép-viselőnek, a ki most hosszú jelentést terjesztett elő, a mely-lyel meglehetősen megcsonkítja az eredeti tervezetet. Ellenzi, hogy az illetmények évnegyedenként előre fizettessenek ki, mert félti a tisztviselőket, hogy elköltik a pénzt előre. Hát kissé dőre indok, a midőn ott van Poroszország pél-dája! Az előmeneteli viszonyokra nézve is vannak módo-sításai, valamint a nyugdíjazásokra nézve. Azt kívánja, hogy a ministeri tanácsosok kapjanak 1200 márka pótlékot. Szóval, soká fog még tartani, míg a javaslatból törvény lesz és ha azzá is válik, nem sok köszönet lesz benne.

* **A titkos minősítés.** Günther Antal igazságügy-minister a költségvetés tárgyalása során felszólalt a kép-viselőházban. Szóvá tette a minősítés kérdését is, ezeket mondván: «A minősítés tekintetében csak annyit mond-hatok, hogy a mikor a törvény a bírótól azt követeli, hogy ő nyilvánosan mondjon ítéletet, mikor az ő műkö-dése a nagy nyilvánosság ellenőrzése alá helyeztetik: én ezzel az elvvel, a magyar bírónak ezen funkciójával meg-egyeztethetetlennek tartom a titkos minősítést. (Elélek helyeslés és taps.) Fogok módot találni arra, hogy e minő-sítés ugy alakuljon, hogy az szervezetileg is elfogadható keretben működjék. (Helyeslés.) Az eddigi rendszert a jövőben fentartani nem akarom.»

* **Az 1908. évi állami költségvetési fölhatalmazásról**

szóló törvényjavaslat, az állami tisztviselők lakáspénzének új rendezéséről a következőket mondja: Az 1893. évi IV. törvénycikk hatálya alá tartozó állami tisztviselők, altisztek és szolgák lakáspénze, az 1893. évi IV. törvénycikk 3. szakaszában foglalt rendelkezésektől eltérőleg, az 1908. év IV. lakásbérnegyedétől fogva, az állomások székhelyére való tekintettel, hét osztályban állapítatik meg. Az első osztályba Budapest fő- és székváros, Fiume, továbbá a magyar szent korona országainak határain kívül fekvő állomáshelyek tartoznak. A többi állomáshelyekre nézve a lakáspénzek a jelen költségvetés tárgyalása alkalmával tett bejelentés szerint az első osztályra nézve rendelt uton megállapítandó lakáspénzek 90, 80, 70, 60, 50 és 40 százalékban állapítatnak meg. Ezeket az állomáshelyeket, az 1908. év IV. lakásbérnegyedétől kezdődő hatálylyal tíz évről tíz évre, a ministerium sorozza a 2—7. osztály közül abba az osztályba, a melyben a IX. fizetési osztályra nézve megállapított lakáspénz megfelel az illető állomáshelyen a tisztviselői lakásokra alkalmas háromszobás lakásokért a besorozás időpontjára szóló házbérvallomások szerint tényleg fizetett lakásbérek átlagának. A nagyobb lakáspénzosztályba sorozandó az állomáshely, ha a lakásbérek átlaga a 3—7. osztályok valamelyikére nézve megállapított lakáspénz összegét meghaladja. Ha e besorozás alapján valamely állami tisztviselő, altiszt vagy szolga kisebb lakáspénzt kapna, mint a mennyit lakáspénz és lakáspénzpótlék címén együttvéve a besorozást megelőzőleg élvezett, személyére nézve a már élvezett nagyobb lakáspénzt megkapja mindaddig, míg jelenlegi székhelyén a fennálló szabályoknak megfelelően ennél nagyobb lakáspénzre való igénye meg nem nyílik, vagy más állomáshelyre át nem helyeztetik. Azokat a városokat és községeket, a melyek a tíz évi besorozási időszakon belül lesznek hivatalok székhelyévé, a ministerium a tíz évi besorozási időszak hátralevő részére a föntieknek megfelelően sorozza be valamelyik osztályba.

* **A napidijasok.** A költségvetési törvényjavaslat kilencedik szakasza a napidijasokról a következőleg intézkedik: Az állami hivataloknál alkalmazott díjnokok, az 1897. évi XXIV. törvénycikk 2. szakaszának 4. pontjában foglalt határozmányok módosításával szolgálatképtelenség esetén legalább tíz évi megszakitás nélküli díjnoki alkalmazása után évi 400 korona, a tizedik éven túl pedig bezárólag a negyvenedik évig a díjnoki alkalmazásban megszakitás nélkül töltött minden további teljes év után további évi 20 korona, a díjnoki alkalmazásban megszakitás nélkül töltött negyven év után évi 1000 korona állandó nyugellátásban részesülnek. Legalább öt évig szolgáló díjnok özvegye is részesül állandó ellátásban, a mely ellátás összege, ha a férj 5—10 évet szolgált, évi 200 korona, ha pedig a férj tíz évnél hosszabb ideig szolgált, annyi mint annak a nyugellátásnak a fele, a mely a férjet a fentiek szerint megilletné. Ezenfelül az olyan díjnoki özvegy, a kinek állandó nyugdíjellátásra van igénye, minden anyagi ellátásban levő s elhalt férjétől vagy szintén igényjogosult korábbi férjétől származó törvényes vagy törvényesített édes- vagy mostoha gyermeke után — a fiuknak 20-ik, a leányoknak 18-ik életévük betöltéséig — az özvegyi állandó nyugellátás egy hatodrészt tevő nevelési járulékot kap. Szülőtlén, vagy olyanok gyanánt tekintendő árvák, ha apjuk legalább öt évig szolgált mind díjnok, nevelési járulékképpen — a fiuk 20-ik, a leányok 18-ik életévük betöltéséig — az atyátlan árvák számára kijáró nevelési járulékot másfélszeres összegét kapják. A tényleges szolgálatban vagy a nyugdíjazott állapotban elhalt díjnokok özvegyei s özvegy nem létében a szabályszerű koron alól levő gyermekek 120 korona egyszersmindenkorra szóló temetési járulékot kapnak. Az özvegynek s a gyermekeknek csak akkor van ellátásra igényük, ha a házasság a férj tényleges díjnoki alkalmaztatásának tartama alatt vagy az előtt kötött. Egyebekben az özvegyek nyugellátása és a gyermekek nevelési járuléka tekintetében az 1885. évi XI. törvénycikk megfelelő rendelkezései bírnak érvényvel.

* **A posta-távirda köréből.** *Windisch János* posta-távirda-felügyelő 40 évi szolgálatának betöltése alkalmával, meleg, szeretetteljes ünneplést rendezett a kassai posta- és távirda tisztikar. Kötelességtudó, fáradhatlan munkása volt a jubiléus 40 éven azon intézetnek, melynek fejlődése, hatal-

mas magas színvonalra való emelése munkájában szakképzettségénél fogva mindig az első sorban dolgozott. A budapesti központi távirda hivatal személyzete, *Lukács Lajos* felügyelő, a hivatal vezetőjével élén, táviratban üdvözölte az ünnepeket, *Pál Imre* posta-távirda igazgató gyönyörű beszédében méltatta az ünnepeket érdemeit, s mintegy szemléltetőleg kidomborította, hogy az ünnepeket mindig mily hasznos szolgálója volt a postaintézetnek. *Pál Imre* különben elismerő okmányokkal tüntette ki az ünnepeket.

* **A számvevőségek köréből.** *Végh Mihály dr.* pénzügyministeri osztálytanácsos, számvevőségi igazgató, ez idő szerint a vidéken van, hol helyszíni vizsgálatokat tart: Egerben, Miskolcon és Rimaszombaton, az ottani pénzügyi számvevőségeknél. — A szekszárdi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnöke: *Krautsack József* pénzügyi számtanácsos, f. évi július 1-én tölti be állami szolgálatának 40-ik évfordulóját. Mint adótsízt kezdte a szolgálatot Buziáson. 1876-ban a Tolnamegye területére szervezett adófelügyelőséghez került mint vezető-számtiszt. 1893-ban megbízott a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség vezetésével. 1898-ban számvizsgáló, 1904-ben számtanácsos lett. 58 éves korában érte el a 40-ik szolgálati évet. A város területén, valamint a vármegyén belül 32 éven át sok jó barátot és tisztelőt szerzett. — *Podhorszky Vilmos*, állami számvevőségi főszámtanácsos és *dr. Schöbitz Ferenc* számtanácsos az elmúlt héten tartottak helyszíni vizsgálatot a nagybecskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnél. A vizsgálat befejezése után *Podhorszky* főszámtanácsos az összes tisztviselők jelenlétében teljes megaláztatásának adott kifejezést a tapasztalt rend és pontosság felett és a tisztikart a további komoly munkásságra buzdította. A tisztviselők nevében *Kiss István* számtanácsos, számvevőségi főnök szép szavakban fejezte ki köszönetét az elismerésért. A hivatalvizsgáló főtisztviselők tiszteletére a számvevőség tisztikara társasvacsorát rendezett. Az állami számvevőségek kiküldöttei még az adóhivatal, a kincstári ügyészség és a kulturmérnökséget vizsgálják felül, azonkívül a vármegyében megvizsgálják még a törökbecsei, módosi, antalfalvai és zombolyai adóhivatalokat.

* **A pénzügyigazgatás köréből.** *Krausz Vilmos* kir. tanácsos, pénzügyigazgató Lugoson, az elmúlt héten ünnepelte királyi tanácsossá való kinevezetésének tizedik évét. A pénzügyigazgatóság, a mellé rendelt számvevőség és az adóhivatal tisztikara ez alkalomból tisztelgett a közszerepetben álló pénzügyigazgatónál. *Kovács József* pénzügyi tanácsos, igazgató-helyettes tolmácsolta a tisztikar jó kívánatait. Együttel átadta a tisztikar ajándékát: egy remekművű dohányzó- és cognac-készletet, benne aranyozott lapon következő felirással: «A lugosi pénzügyi tisztviselők 1908 május 17-én.»

* **A m. kir. adóhivatalok köréből.** A sajószentpéteri m. kir. adóhivatalnál üresedésben volt ellenőri állás *Bölye Kálmán* széniczi adóhivatali segéddel lett betöltve. — *Magassy Rezső* németújvári m. kir. adóhivatali ellenőr, kinevezetett a nagybereznai adóhivatalhoz adótárnokká, *Farkas Lajos* hódcsági II. oszt. ellenőr, a németújvárihoz I. oszt. ellenőrré. — A técsői adóhivatalhoz *Jósa Ferenc* kiskvárdai adótsízt lett kinevezve ellenőrré. — *Ferenczy Dénes*, belényesi m. kir. adóhivatali ellenőr, kinevezetett Nagyigmándra adótárnokká, *Pámer Sándor* nyitrai adótsízt pedig ellenőrré.

LEVELEZÉS.

Posta. Veszprém. Hogy melyik város milyen %-os lakbérosztályba fog soroltni, erre nézve még semmiféle adat nem jutott nyilvánosságra.

B. Gyula, állampénztár Budapest. Az Országos Egyesület az állami administratio minden egyes szakmaköre részére alakít szakbizottságot, ha ezt az illető szakma érdekelt tisztviselői legalább is 50—80-an kérik.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Csikvári Jákó.**

(Lakás: Maglód, Pestmegye.)

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.)